

Sportdeelname naar provincie

mulier instituut

Inleiding

- Een aantal provincies in Nederland is betrokken bij de stimulering van de sportdeelname in hun provincie. Bijvoorbeeld via Sportservice-instellingen of via ambities om de topsport te bevorderen. Informatie om provincies onderling te kunnen vergelijken is dus relevant.
- In dit rapport bespreken we de wekelijkse sportdeelname, welke sporten de sporters beoefenen, het verband, de wijze van de deelname en in welke mate de inwoners plezier beleven aan sport.
- De informatie is afkomstig uit enkele grootschalige onderzoeken:
 - LSM-A Bewegen en Ongevallen/Leefstijlmonitor RIVM, VeiligheidNL i.s.m. CBS (2019)
 - Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2019 CBS i.s.m het RIVM
 - Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM
 - CBS Enquête Beroepsbevolking 2019
- In deze onderzoeken varieert het aantal waarnemingen sterk. Dit heeft gevolgen voor de zekerheid van de uitspraken. De in de tekst genoemde uitspraken zijn statistisch significant.

Sport & beweegrichtlijnen

Tabel 1. Wekelijkse sportfrequentie en voldoen aan Bewegrichtlijnen, bevolking van 19 jaar of ouder (in procenten)

	Nederland (n= 417.700)	Groningen (n= 15.304)	Friesland (n= 12.352)	Drenthe (n= 7.100)	Overijssel (n= 28.834)	Flevoland (n= 4.859)	Gelderland (n= 49.924)	Utrecht (n= 34.857)	Noord- Holland (n= 69.167)	Zuid- Holland (n= 73.496)	Zeeland (n= 11.794)	Noord- Brabant (n= 63.309)	Limburg (n= 46.704)
Voldoet aan beweegrichtlijn	52	50	52	48	55	46	53	54	55	50	51	50	47
Wekelijkse sportdeelname	51	48	47	45	52	48	53	56	55	49	44	53	47

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM.

- 52% van de Nederlanders van 19 jaar of ouder voldoet in 2016 aan de beweegrichtlijnen. In de provincies Overijssel en Noord-Holland voldoen zij vaker, maar in Flevoland en Limburg minder aan de richtlijnen.
- De helft van de Nederlanders van 19 jaar of ouder sport in 2016 wekelijks. Hier vallen Utrecht en Noord-Holland positief op. In Zeeland en Drenthe is de deelname lager.
- In een vergelijking van de sportdeelname in de grote steden is vastgesteld dat deze vooral met opleiding samenhangt ([Van den Dool](#), 2018). De cijfers van de RIVM-website sportenbewegenincijfers.nl sluiten daarbij aan. In 2019 beoefent 66% van de hoger opgeleiden, 48% van de middelbaar opgeleiden en 30% van de lager opgeleiden wekelijks één of meer sporten.

Opleidingsniveau

Tabel 2. Opleidingsniveau (voltooid), volwassenen 18 jaar en ouder (in procenten)

	Nederland	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Lager	28	27	32	30	30	28	30	22	25	28	32	30	33
Middelbaar	40	43	42	45	43	45	40	35	37	39	44	39	41
Hoger	31	29	25	24	26	25	28	42	37	31	23	29	25

Bron: CBS Enquête Beroepsbevolking, 2019. Bewerking: Mulier Instituut. Het percentage onbekend is weggelaten.

- Met name in de provincie Utrecht is het percentage hoogopgeleiden hoog, gevolgd door de provincie Noord-Holland.
- Het percentage is lager in de provincies met een lagere sportdeelname. In Drenthe en Zeeland is het % hoog opgeleiden laag en het % (wekelijkse) sporters laag.
- Ook voor provincies lijkt opleidingsniveau dus samen te hangen met sportdeelname: de samenstelling van de bevolking is belangrijk om de verschillen naar sportdeelname te duiden.

Beoefende sport

Tabel 3. Beoefende sport(en) door wekelijkse sporters van 19 jaar of ouder (in procenten)

	Nederland (n= 191.276)	Groningen (n= 6.068)	Friesland (n= 5.300)	Drenthe (n= 2.917)	Overijssel (n= 13.332)	Flevoland (n= 1.895)	Gelderland (n= 23.320)	Utrecht (n= 17.266)	Noord- Holland (n= 33.073)	Zuid- Holland (n= 32.313)	Zeeland (n= 4.911)	Noord- Brabant (n= 30.419)	Limburg (n= 20.462)
Fitness	45	42	42	41	42	52	43	46	46	48	42	44	48
Duursport	39	37	39	47	43	36	42	38	38	38	39	37	37
Veldsport	18	17	17	16	18	11	17	18	18	17	16	20	16
Zaalsport	13	15	14	13	13	14	14	12	13	12	11	13	14
Zwemmen	9	10	10	8	10	8	10	9	9	9	11	9	9
Overig	21	20	22	21	19	18	20	21	23	21	22	21	20

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM.

- Fitness is de meest beoefende sport in Nederland, gevolgd door duursporten (fietsen, hardlopen, wandelen, skeeleren etc.). Op de derde plaats staan veldsporten (zoals voetbal, hockey en tennis) en op de vierde plaats zaalsporten (o.a. volleybal en badminton). Zwemmen staat op de vijfde plaats. Onder 'overig' vallen sporten zoals duiken, boogschieten en skiën.
- De verschillen van de provincies met Nederland als geheel zijn niet groot. In Flevoland zijn meer sporters die aan fitness doen, in Drenthe meer duursporters en in Flevoland minder veldsporters.

Verband & wijze sportdeelname

Tabel 4. Verband en wijze deelname sport(en), (wekelijkse) sporters van 19 jaar of ouder (in procenten)

	Nederland (n= 3.824)	Groningen (n= 134)	Friesland (n= 130)	Drenthe (n= 119)	Overijssel (n= 286)	Flevoland (n= 73)	Gelderland (n= 486)	Utrecht (n= 375)	Noord- Holland (n= 587)	Zuid- Holland (n= 711)	Zeeland (n= 66)	Noord- Brabant (n= 575)	Limburg (n= 269)
Lid en/of abonnee	71	75	65	66	72	66	72	68	72	71	57	71	72
Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2019 CBS i.s.m het RIVM													
	Nederland (n= 3.793)	Groningen (n= 130)	Friesland (n= 131)	Drenthe (n= 105)	Overijssel (n= 256)	Flevoland (n= 66)	Gelderland (n= 447)	Utrecht (n= 350)	Noord- Holland (n= 639)	Zuid- Holland (n= 770)	Zeeland (n= 78)	Noord- Brabant (n= 574)	Limburg (n= 247)
Les en/of (incidentele) competitie	45	38	47	53	41	44	45	50	46	45	42	45	41

Bron: LSM-A Bewegen en Ongevallen/Leefstijlmonitor RIVM, VeiligheidNL i.s.m. CBS, 2019.

- Van wekelijkse sporters van 19 jaar of ouder is 71% lid en/of abonnee. Verschillen naar provincies zijn niet goed vast te stellen (klein aantal waarnemingen/klein verschil).
- Van de wekelijkse sporters volgt 45% een training, les of instructie en/of een competitie (ook incidenteel zoals een clubtoernooi). In Utrecht lijken de sporters actiever, maar verschil met Nederland is niet significant.

Tabel 5. Plezierbeleving sport gerelateerde aspecten, bevolking 19 jaar of ouder (in procenten rapportcijfer 8-10)

	Nederland (n= 5.185)	Groningen (n= 194)	Friesland (n= 211)	Drenthe (n= 172)	Overijssel (n= 361)	Flevoland (n= 96)	Gelderland (n= 654)	Utrecht (n= 410)	Noord- Holland (n= 796)	Zuid- Holland (n= 1022)	Zeeland (n= 118)	Noord- Brabant (n= 811)	Limburg (n= 340)
Kijken/luisteren naar sporten via media	41	36	41	43	42	37	39	37	43	39	39	43	43
Bezoek sportwedstrijd /evenement	28	23	30	36	34	27	25	28	29	26	20	31	29
Zelf sporten	54	48	52	52	53	48	50	61	57	56	52	54	54

Bron: LSM-A Bewegen en Ongevallen/Leefstijlmonitor RIVM, VeiligheidNL i.s.m. CBS, 2019, bewerking RIVM.

- Plezier beleven aan sport is een belangrijke motivator om te blijven sporten. Ook de betrokkenheid bij sport via de media of het bijwonen van wedstrijden speelt daarbij een rol.
- Bij de vragen naar plezierbeleving koos resp. 7%, 25%, 17% ‘niet van toepassing’, waarschijnlijk als de activiteit nooit/niet recent is ondernomen. Aantal varieert daardoor.
- Veel volwassenen (19-plus) beleven veel plezier aan het kijken en/of luisteren naar sport via media zoals radio, televisie, internet (41%). Voor een bezoek aan een sportwedstrijd of sportevenement geldt dat in mindere mate (28%). Zelf sporten geeft het meeste plezier (54%).
- Het verschil in plezier tussen niet- en wekelijkse sporters is het grootst voor zelf sport beoefenen (12 vs. 77%). Voor bezoekers is dit verschil kleiner en voor sport bekijken/beluisteren via media het kleinst (37 vs. 45%).
- In provincies met een hoge wekelijkse sportdeelname, lijkt de waardering voor zelf sporten hoger (Utrecht significant hoger).
- Voor mediaconsumptie zijn naar provincie minder (significante) verschillen te melden. Idem voor een bezoek aan wedstrijden/evenementen.

Conclusies

- Verschillen in (aspecten van) sportdeelname naar provincie hangen samen met samenstelling van de bevolking.
- Belangrijk is opleidingsniveau (in combinatie met leeftijd).
- In Utrecht en Noord-Holland is de sportdeelname het hoogst. In Utrecht is het sportplezier het grootst.